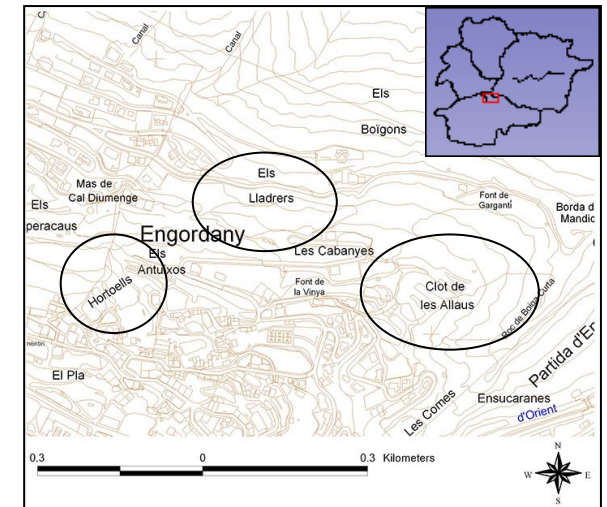

TOPÒNIM: ELS HORTOELLS

Parròquia d'Escaldes-Engordany (Principat d'Andorra)

COORDENADES: 534426 / 24089

FITXA

DESCRIPCIÓ FISIAGRÀFICA: La carena del Solà d'Engordany, que culmina amb el Pic de Padern (1851 m), correspon a un antic nivell de base glacial (testimonis d'això és un bloc erràtic localitzat al planell d'Antònia). D'altra banda, el Solà d'Engordany, que correspon a un pla de falla del graven de la cubeta d'Escaldes-Andorra la Vella, es troba entapissat de nivells de till (sediment glacial) dipositats en forma de morrena lateral. Després de la retirada de les glaceres (la darrera fou la de la Valira d'Orient) aquests dipòsits quedaren en equilibri inestable; amb els transcurso del temps aquests tills han anat patint d'inestabilitats de vessant (esllavissaments: llaus i/o llacades), de manera que avui en dia només en queden afloraments bastant puntuals. L'indret denominat els Hortoells designa justament un dels punts on s'han esdevingut en el passat afectacions per desmantellament d'aquets dipòsits glacials.

ETIMOLOGIA: Coromines (ETC) referint-se al PIC DE L'HORTELL (parròquia d'Ordino) assenyala : "és probable que el nom del Pic de l'Hortell, sobre la Coma de Llorts, es refereixi a algun pletiu o naixor d'aigua verdejant com un hort (si no és un diminutiu de Llort[s])". Per Llorts (ETC) indica: "que podria ser el basc *lurte* 'esllavissada de terres', 'allau' (o potser tenint en compte la pronúncia actual amb *o* oberta el basc *lorr* = castellà *acarreo*, *lortu* 'acarrear'".

D'arrel bascoide, emparentat amb el basc actual "lurte" (esllavissada, desprendiment de pedres). El cas d'*Hortoells* és molt interessant ja que és una forma que es troba a cavall entre un topònim (*Hortó*) amb terminació clarament precatalana (-o) al qual se li afegeix una sufixació romànica (-ell). Veure:

<http://www.euskomedia.org/PDFAnlt/literatura/28/28131157.pdf>

ALTRES TOPÒNIMS SIMILARS I TAUTOLOGIES: L'Hortoell presenta dues tautologies 'clot de les Allaus' (allaus de terres) i 'els Lladrers' (evolució de llaquers i aquest derivat de llacada o esllavissada).

Existeixen molts homònims tant al Principat d'Andorra (Hortó a Pal, Hortó a Sornàs, Hortó Ransol, Hortó a Bixessarri, Hortó a Engolasters, Hortonous a St. Julià de Lòria, bosc dels Hortons a Anyós, riu dels Hortons a Sispony) com al llarg de la resta de l'Alt Pirineu català i sectors propers (la Parròquia d'Hortó a l'Alt Urgell, la Bastida d'Hortons a l'Alt Urgell, Sant Llorenç d'Hortons a l'Alt Penedès, etc.)

CODI: LLORTS, L'HORTÓ, L'HORTOELL, L'HORTELL

Aflorament de till remobilitzat al Solà d'Engordany